

Jaro v duchovním světě

S přicházejícím jarem zaznívá v lidském nitru zvláštní volání zvoucí do budoucnosti. Jen vykročit vpřed, třeba i opustit dosavadní život a začít znovu. Co je nepevné, to na jaře hrozí puknutím. Je tedy třeba obnovit svou sílu a vstoupit do nového života.

Odkud přichází toto volání a jaký je jeho smysl? Spisovatel Karel Funk v připravované knize *Mysterium čtyř ročních období* provádí čtenáře rokem a nabízí mu pohled do hlubin a výšin duchovního světa, který je základem dění ve světě viditelném. Ukazuje, jak se ze života a činů duchovních bytostí v průběhu roku rodí otevřený prostor pro svobodný lidský osud. Ale také vězení, pokud člověk svobodu odmítne. Z rukopisu knihy jsme vybrali několik ukázek, které se týkají právě jarního období.

JARNÍ OBNOVA ZEMĚ

Magický čili zodiakální rok počíná vstupem Slunce do znamení Berana. V této době postupně doznívá působení archanděla zimy Gabriela a vlády se naplno ujímá archanděl Rafael. Ten člověku přináší Kristovu sílu sebeočisty a ideálů. Je mentálně a morálně činnou kosmickou Inteligencí, která má obnovující účinek na každé lidské Já, a tím na světový vývoj. Jarní duchové se usmívají ve slunečních paprscích, nad nimiž se vznáší Rafaelova imaginace, kosmický život se naplňuje novými životními silami padajícími jako zářící oblaka duchovního bytí dolů do propasti prostorů. Archanděl Rafael přináší od kosmických hierarchií jejich světlo k Zemi a přijímá sílu Kristovy Moudrosti a Lásky, aby ji vydal veškerému planetárnímu životu. Je zasvětitel tajemství jarního impulsu vzkříšení a léčení duchovní merkurskou silou. Merkurské bytosti jsou posly božího Světla a vetkávají do světových sfér hodnoty morálního a mentálního obrození. Lidským duším přinášejí schopnost hlubšího rozpoznávání dobra a zla vlivem hadů Merkurské hole. Vlévají do srdcí obrození svědomí. Tím působí archanděl Rafael jako léčitel nejen lidských duší, ale i těl, neboť nemoci povstávají z přestoupení duchovních zákonů.

Bytosti merkurské sféry působí jarní přírodní proces a probouzejí touhu elementárních bytůstek přírodního světa země vystoupit ze zimního zemského úkrytu do kosmu. Duchovně usilující člověk pociťuje v této době touhu po výstupu do nadsmyslových světů. U někoho se projevují básnické vzněty, podnícené touhou lásky, na jaře nejmocněji podvědomě působící. Aniž to víme, podněcují jarní síly aktivizaci a uvolnění éterného těla a tím je člověk prostoupen zvláštní náladou nadšení. Na duši, která má smysl pro poezii, krásu a umění, působí silně již krása jarní přírody. To jsou morální merkurské vlivy, které přiodívají duchovno šatem krásy a protiskují tuto krásu i do vánek jarní přírody. Jimi prodýchává Rafael vnikající do lidského Já. Do tíhy sobectví je vléváno tušení možnosti probudit touhu po sebepoznání, sebeobrození a vnitřním propracování. Merkur je přínoscem-poslem morálních hodnot do lidského myšlení a cítění. Jeho bytosti připravují člověka, aby jeho Já mělo oporu v morálním zákoně, stávají se přínosci inteligence a božské inspirace. Ta je vlévána zejména slunečním jasnovidem do srdcí připravujících se

morálním očišťováním k přijetí poselství bohů. Přinášejí jarní klíčivost jak přírodním bytostem, probouzejícím se ze zimního spánku, tak semenům dobrých snah v terénu našich duší.

Ještě v době zimy, přibližně od svátku Hromnic, začíná vzduch vonět vnitřním životem země, neboť půdní organismy již obnovují svůj život. Kořeny se prosycují minerály, které pak umožní rostlině vybudovat pevné tělo. Vápenec je v zimní studené vodě rozpouštěn za pomoci oxidu uhličitého ze vzduchu. Vápenec má tendenci k vytváření pevného stavu (tak jako vápník zpevňuje lidské i zvířecí kosti), a tím pomáhá rostlinám k pevnosti jejich fyzických těl.

Tak jako se na jaře nalévají pupeny, pod zemí již od druhé poloviny Vánoc jakoby »pučí« kořeny, jež se nově a silněji spojují se zemí. Uvážíme-li množství rostlin na zemském povrchu, můžeme si udělat aspoň malou představu o mohutnosti prvotního zimního procesu tvorby kořenů pod povrchem země. Občasný nesmělý ptačí zpěv jako by tyto procesy již zachytil, pozdravoval a dychtivě povzbuzoval.

ZE DVOU STRAN JSME OHROŽENI

Na jaře je člověk silně vystaven dvojímu negativnímu protilehlému působení: Ahrimana a Lucifera (luciferské svody přetrvávají silně až do vrcholu léta). Na tomto působení nic nemění ani to, že – jak uvádí Rudolf Steiner v přednáškovém cyklu Prožívání roku ve čtyřech kosmických imaginacích – „... pro lidskou bytost, jaká prostě dnes už je, se to projevuje v úplné intimitě, takže to pozoruje pouze ten, kdo má spirituálně senzitivní povahu a skutečně může spoluprožívat, co se v kosmu během roku děje.“ A v čem spočívají tyto vlivy, kterým jsme vystaveni bez ohledu na to, zda o nich víme? Luciferské padlé bytosti svádějí k úniku, k sobeckému astrálnímu vyžití v nejrůznějších směrech. Chtějí vše, co zjara vyráží nahoru, proniknout éternou substancí, astralizovat tak celou Zemi, ale pod svým vlivem. Ahrimanské vlivy naopak člověka činí tvrdým, přizemním, mechanickým. Luciferské bytosti chtějí, podle Rudolfa Steinera, zejména od března neoprávněně vzdálit lidské pokolení od země, ne však ke Kristu, ale k vymknutí se pozemskému údělu. „Naproti tomu nasazují ahrimanské síly všechnu moc, aby zase člověka dostaly dohromady se zemí... Chtějí člověka spojit se zemí, když chtějí slévat s pozemskostí právě jeho smýšlení, jeho chápání. Chtějí ho učinit v každém směru zcela materialistou... A tento vliv ahrimanských bytostí se zvláště uplatňuje v našem věku a bude stále silnější. Ahrimanské bytosti přivedou člověka k tomu, aby v sobě ztvrdnul, zmaterializoval se, takže pak už vlastně nic nemyslí ani necítí, než co automaticky v něm myslí a cítí samotné látky...“

Člověk se vznáší mezi těmito dvěma extrémy. A lidstvo chtějí vyhladit jak bytosti ahrimanské, tak luciferské. Avšak mezi ahrimanstvím a luciferstvím se zjevuje ve své zmrtvýchvstalé podobě před oko vstupující Kristus jako velikonoční zjevení – zjevení, které se staví před člověka takto: zmrtvýchvstalý Kristus, nahoře se přes něj vznáší mocnosti luciferské, dole je založen na mocnostech ahrimanských. Lucifer je přínoscem astrálního zla do zemské aury. To se napojuje na všechno, co mu k tomu souhlasností pocitů dává na zemi právo. Do jisté míry se Lucifer snaží Zemi produševnit, aby se v ní mohl vyžít a vyzvednout ji ke své výši, odpoutat předčasně i lidstvo od zemského tříbení, utrpení, ale i vědomé cesty za Kristem. To vše skvěle nabízejí i mnohá lákadla dnes většinou chybně uplatňovaných starých

předkřesťanských cest, nechápajících ve svém nynějším působení plný význam impulsu Krista. Lucifer si takto zajišťuje svou budoucí činnost, a tedy i život, aby zůstal pánem, až Země bude astrální.

Takové je pozadí jarních tužeb, které pak již mají individuální intenzitu a zabarvení. To je onen had, obepínající kříž. To je obraz svodu a karmy. Nad tím je zářící slunce, Kristova síla, kterou Rafael ovládá hada merkurské hole. Spoutává jej silou Kristovou, silou jeho prolité krve, trnové koruny a bičování. Trnová koruna a bičování symbolizuje v těchto souvislostech potření nevázaných sexuálních tužeb a ovládnutí veškeré animality a astrální chtivosti. Staré národy zobrazovaly Rafaela s holí, caduceem, kde černý had ji ovinující značil síly noci a bílý had bdělý denní jas čistoty. I Josef z Arimatie, který podle legendy zachytil do číše Kristovu krev, je občas zobrazován s číší a sukovitou holí, což navazuje na předkřesťanského boha léčení Asklépia. Řekové ho zobrazovali v jedné ruce s číší, v druhé ruce s holí, obtočenou hadem. Golgotským činem se had stal holubicí, vznášející se nad miskou. Pověst o Grálu, která vznikla v době dlouhodobé vlády Rafaelovy, se pojí k číši s krví Kristovou zastíněné holubicí. Protože v křesťanské době působí v jistém smyslu Rafael společně s Michaelem, znázorňovali středověcí rosikrucianti Merkur jako číši, do které vlévá Slunce své zlaté a Luna stříbrné světlo.

Tak spoutává každoročně v kosmické atmosféře Kristus Lucifera trnovou korunou a silou svých přijatých a protrpěných ran po bičování. Luciferské působení jarních tužeb a nadějí má protisílu v umučení Kristově.

DUCH VE HMOTĚ

Na jaře, když se země probudí a otevře, připravují se všechny bytosti, gnómové – duchové země, sylfidy – duchové vzduchu a undiny – duchové vod, k vystoupení ze země. V půdě pod povrchem ožívají gnómové rostlinky, přinášejí ke kořenům éter života, a tím připravují v rostlinách život a vytlačují je vzhůru. Jsou pěstouny života. K tomu potřebují i síly přírodního ohně, které jim dodávají duchové ohně. Rostliny jsou pak oplodňovány až poté, co gnómové převzali od duchů ohně, nositelů tepla to, co tito duchové vnesli do pestíku na miniaturních vzdušných bárnách pylových zrn jako koncentrované kosmické teplo.

Prvotní jarní proces vytlačování rostlin souvisí s oživením vápence, který později zase zchladne. V oživeném vápenci, ve kterém působí ze země do kosmu vystupující gnómové, se nejvýrazněji projevuje dýchání Země, její jarní vydechování života ke Slunci, mladému a sličnému. Matka Země je vnitřně oživena tím, co do ní v době Vánoc vdechl archanděl Gabriel. Je jako snoubenka Slunce, dává mu touhu své lásky a čeká z výše oplodnění, které obdrží v čase Vzkříšení a které v ní bude zrát od jara do podzimu – od květů až do vydání plodů silou Michaelovou. Síly Země se v letním výsunu naplňují kosmickými silami, aby se na podzim snesly zase do zemské úrovně. Na podzim se elementární bytosti vracejí, a proto zeleň mizí a mění se v popel. V zimě žijí tyto bytosti v lůně země.

Zjara vydechuje zemská bytost lásku. Její elementární bytosti proudí mohutným proudem živě do kosmu a způsobují, že se země zazelená, niterně oživený vápenec je rozpuštěn a mění se v rostlinnou pokrývku země. To je zjevení zázraku Ducha, který pronikl hmotou, v zimě jakoby mrtvou. Jarní zeleň je symbolem a projevem

života lásky – lásky duchovních mocností, které obětují svoji práci pro lidstvo, aby pomocí rostlinného života zabránily hromadné otravě lidstva oxidem uhličitým. I v tomto směru narušuje současný člověk práci těchto bytostí, když likviduje zeleň v dosud nevídaném rozsahu. Jarní zeleň je výrazem lásky a soucítění duchovních bytostí a jejich péče o dobro lidstva.

JARNÍ NEMOCI OČIŠŤUJÍ

V Rafaelových silách můžeme přijmout impuls k obnově éterného (životního, pránického) těla, které oživuje hmotu fyzického těla a umožňuje veškeré procesy – myšlení, zažívání, pohyb, plození, dýchání a další. Umožňuje produkovat éterné tělo buddhickými kosmickými silami, kosmickým ohněm Slunce, dárce života. Jakmile na jaře Rafael pozvedne kosmickou hůl svých sil, počnou se síly éterného těla aktivizovat a éterné tělo rozkvétá; jsme plni obnovujících sil. Jako se rostliny rozvíjejí vstříc slunci, rozkvétá vstříc slunci i éterné tělo, proto jsou zde rozvinuty a zesíleny procesy hoření. U duchovně usilujícího člověka pracují jarní síly skrytě uvnitř těla a zesilují jeho vnitřní záření, kterým se pak člověk lépe orientuje v nadmyslovém světě a začíná si sám ozařovat vlastní silou duchovního zraku svoji cestu. Éterné tělo se může vysunovat s plně zapojenou duší vědomou do kosmických úrovní (naproti tomu bezvolným uvolněním části éterného těla za bezvědomého stavu vzniká mediumita, při které však Já není zúčastněno, je zastoupeno bez kritiky a kontroly nižšími kalnými útvary, což je stav zaostalý, atavistický).

Na jaře se náš organismus probouzí právě tak, jako příroda venku. Dějí se s ním určité duchovní změny, které zasahují veškeré buňky, protože ty jsou mikrokosmickými soustavami a obsahují v sobě obraz veškerého kosmického dění. Odehrává se v nich též proces jako v kosmu a v zemské přírodě. Záleží však na člověku, co mu jeho vlastní snaha a kvalita dovolí přijmout. I u běžných lidí se však očišťující jarní síly mohou projevit. Vyvolávají očišťující karmické procesy, které spustí například chřipku. Ta spaluje zejména některé nastřádané nečisté astrální překážky, které nemohou dále trvat pod jarní regenerující září, dodávající organismu ozdravné síly pro celý další rok.

Zjara pocítujeme osvěžení a uvolnění dechového procesu. Bezděčně to vytušíme i v době nemoci či po nemoci, kdy toužíme vystavit se jarnímu sluníčku a přijmout neznámou moc jarního vzduchu, který je silný a omlazující. Proudí v něm Rafaelovy síly Beránka. I zcela nepoučený člověk vycítí, že jarní vzduch je jiný než v dalších ročních dobách. U někoho způsobuje až závratě či mžítka před očima. Za tím stojí prostá zákonitost. Rafaelské působení ovlivňuje a povznáší éterné tělo. Když naše lymfatické šťávy, které jsou tímto tělem ovládané, stoupají tímto vlivem v éterném těle, má pak toto tělo zcela přirozeně sklon k vysunutí. Jasnovidné zdroje uvádějí, že vysune-li se éterné tělo nad fyzické asi do půl hlavy, působí to závratě, vyšší vysunutí působí mdlobu.

Rafaelovo proudění lásky produkovňuje náš dech, uvádí plíce do souvislosti se srdcem, dech do souvislosti s láskou. Proces spalování v plicích je prozářen vnitřním ohněm lidského srdečního tepla. Rafaelovy síly takto působí v lidském dechu. Tím jsou nám vlévány pomocné, očišťující proudy uzdravování. Jak již bylo řečeno, působí v jistém smyslu rafaelské proudy na každého člověka a mají tendenci ho osvobodit od disharmonií, nastřádaných od minulého jara. Zejména jarní chřipky jsou

proto pomocným procesem, aby se disonance v lidské duchovní oblasti nepřenesla do krve. Je tedy velmi zdravé být takto nemocný. Když se člověk zejména na jaře vyčistí a uvolní se jeho dechový proces, přiblíží se opět možnosti přijmout jarní a zejména velikonoční obrodné síly pro celý sluneční rok. Kdyby zůstaly disharmonické síly v krvi, způsobilo by to delší a závažnější onemocnění. Samozřejmě je individuální, kdy nastřádaná nerovnováha vyvolá u člověka nutnost zharmonizování chřípkou. Čistění dechových orgánů a éterného těla jarní chřípkou je však nejobrodnější a nejsnazší. I proto jsou na jaře vhodné očistné kúry a hladovky.

Rozeznávání těchto věcí je jedním ze základů opravdového postupu. Pravdivé, pokorné a Bohu oddané nitro nikdo neoklame. Srdce takového člověka drží v dlani Kristus a zahřívá je svým svatým dechem, neboť „Kdo ve mně živ jest, byť i zemřel, živ bude na věky“. Podobně jako se Slunce zdvihá od svého obrazu mystického zrození v kozorožském znamení Nevinných, od vánočního mysteria, a celá příroda se v posvátném mlčení připravuje od zimního slunovratu pod povrchem země k jarnímu vzkříšení, tak se i my v předvelikonoční době připravujeme k duchovnímu prožití mysteria Vzkříšení.

Připravil Pavel TOMAN